

Vlaamse Regulator van de
Elektriciteits- en Gasmarkt

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Gratis telefoon 1700 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 20 juni 2012

met betrekking tot het voorstel van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van
8 mei 2009, wat betreft de milieuvriendelijke energieproductie

Inleiding

Dit advies werd verleend door de VREG op vraag van de commissie Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie van het Vlaams parlement, naar aanleiding van de behandeling van het voorstel van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de milieuvriendelijke energieproductie.

Naast voorliggend advies, verleende de VREG op eigen initiatief op dezelfde datum ook een advies inzake de organisatie van het Vlaams Energiebeleid, met een aantal bedenkingen en voorstellen naar aanleiding van hetzelfde voorstel van decreet (ADV-2012-6).

Algemene opmerkingen

Vergelijking inhoud voorstel van decreet met beleidsadvies VREG en VEA

Op 21 oktober 2011 maakten het Vlaams EnergieAgentschap (VEA) en de VREG een beleidsadvies inzake de evaluatie van de certificaten systemen voor groene stroom en WKK over aan minister van energie Freya Van den Bossche. Dit advies is gepubliceerd op de websites van VEA en VREG: <http://www.vreg.be/sites/default/files/adviezen/adv-2011-4.pdf>

Doel van de aanbevelingen van dit beleidsadvies was om het ondersteuningsbeleid van hernieuwbare en warmte-krachtkoppelingenproductie effectief te houden en kostenefficiënter te maken. Op basis van de raadpleging van de belanghebbenden die in het kader van de voorbereiding van het beleidsadvies gehouden werd, werd voorgesteld verder te bouwen op de reeds gelegde en hun deugdelijkheid inzake effectiviteit bewezen hebbende fundamenten.

In de meeste Europese landen is op het ogenblik een evaluatie van de ondersteuningsmechanismen voor milieuvriendelijke energieproductie aan de gang. Steunmechanismen, zowel feed-in als certificaten systemen, waren niet voorzien op de snelle technologische ontwikkelingen die we bijvoorbeeld in de PV-sector zien. In landen met een feed-in systeem (Duitsland, Nederland) wordt gepleit voor een gedeeltelijke overgang naar een marktsysteem zoals het certificaten systeem. In landen met een certificaten systeem (Verenigd Koninkrijk, Vlaanderen) wordt dan weer gepleit voor een overgang naar een feed-in systeem. Als gevolg van deze discussies zien we de facto een convergentie van de ondersteuningssystemen in Europa.

De ondersteuningssystemen voor hernieuwbare energie worden in de meeste EU-landen gefinancierd via de elektriciteitsprijs. Het is zeer uitzonderlijk dat dit via algemene middelen gebeurt. Dit wijst erop dat financiering vanuit de begroting van een dergelijk omvangrijk ondersteuningssysteem niet de gewenste stabiele financieringsbasis biedt. Het risico op een stop-go beleid is groot. Dit leidt tot meer onzekerheid voor investeerders.

In de rand van het beleidsadvies werd opgemerkt dat het huidige nettariferings- en kostentoe wijzigingssysteem aan hervorming toe is. Het vergoeden van het netgebruik uitsluitend op basis van de van het net afgenomen kWh is niet langer aangewezen. De Vlaamse overheid kan terzake maar optreden van zodra de bevoegdheid over het vaststellen van de distributienettarieven aan de gewesten wordt overgedragen.

Hieronder gaan we punt voor punt in op de centrale aanbevelingen van het beleidsadvies en toetsen we dit aan het nieuwe voorstel van decreet:

- Behoud van het certificatenstelsel als basis om geen systeemshock te veroorzaken – dit is het geval in het in het nieuwe decreet;
- invoering van bandingsprincipe, waarbij steun wordt gedifferentieerd per technologie – dit is het geval in het in het nieuwe decreet;
- voor elke ondersteunde technologie wordt een steunpad voor een bepaalde periode geraamd op basis van de onrendabele toppen– dit is het geval in het in het nieuwe decreet;
- de parameters van het OT-model worden op een transparante manier vastgelegd – dit is het geval in het in het nieuwe decreet
- er wordt rekening gehouden met evolutie elektriciteits- en/of brandstofprijzen – dit is het geval in het in het nieuwe decreet;
- de resultaten van het OT-model moeten consequent worden toegepast, dit betekent o.a. dat wanneer het OT-model als resultaat geeft dat een technologie geen steun nodig heeft (bijv. grootschalige WKK), deze technologie automatisch van steun wordt uitgesloten– dit is het geval in het in het nieuwe decreet;
- de minimumsteun wordt uitgebreid naar alle nieuwe installaties, ook diegene aangesloten op het transmissienet, waarbij een ingrijpende wijziging niet als nieuwe installatie wordt beschouwd – dit is het geval in het in het nieuwe decreet;
- het begrip 'ingrijpende wijziging' moet geheroriënteerd worden naar de warmtevraag zodat enkel steun verleend wordt aan nog niet afgeschreven, energetisch verantwoorde en werkelijk energie-efficiëntieverhogende investeringen in aanmerking komen – dit is het geval in het in het nieuwe decreet;
- de functies 'steuncertificaat' en 'garantie van oorsprong' worden ontkoppeld, zodat het gebruik van de GvO geen interferentie meer creëert met de steunverlening van productie op basis van HEB en WKK – dit is het geval in het in het nieuwe decreet;
- voor nieuwe installaties wordt de steun slechts toegekend gedurende de afschrijvingsperiode (10 jaar en 15 jaar voor PV) en voor de periode na de afschrijvingsperiode wordt een steun berekend en toegekend die noodzakelijk is om de installaties op een rendabele manier operationeel te houden – dit is het geval in het in het nieuwe decreet;
- de werking van de certificatenmarkt bevorderen door grote of gegroepeerde verbruikers toe te laten zelf hun certificaten in te dienen – dit is het geval in het in het nieuwe decreet;

Over het algemeen kan dus enkel vastgesteld worden dat het ontwerp van decreet op de meeste punten ingaat op de voorstellen van het beleidsadvies.

Toch zijn er een aantal punten waar het decreet niet of slechts ten dele ingaat op de voorstellen van het beleidsadvies:

- In het beleidsadvies werd gepleit voor het wegwerken van de huidige certificatenoverschotten bij de aanpassing van het ondersteuningssysteem. Dit is slechts ten dele het geval in het nieuwe decreet. Er worden weliswaar een aantal maatregelen genomen die erop gericht zijn het overschot aan groenestroomcertificaten weg te werken: een quotumverhoging, het voorzien van een energiebeleidsovereenkomst met de netbeheerders over het omgaan met de door hen opgekochte certificaten en de omruiloperatie van PV-certificaten opgekocht door de netbeheerders. Het is echter nog onduidelijk welke impact het gezamenlijk toepassen van deze verschillende maatregelen zal hebben en hoe snel het overschot hiermee kan afgebouwd worden. Voor het probleem van het overschot aan warmte-kranchcertificaten, dat omvangrijker is dan voor groenestroomcertificaten, worden echter geen maatregelen genomen. Deze worden doorgeschoven naar het Observatorium.

- De keuze voor banding brengt mee dat moet worden voorzien in een gestructureerde en frequente opvolging en zo nodig snelle bijsturing van de quota – dit wordt in het ontwerp van decreet de taak van het Observatorium. De verfijning van het certificatenstelsel zal het sowieso complexer maken. Het is absoluut noodzakelijk dat binnen de energie-administratie de nodige expertise en slagkracht wordt behouden, verder uitgebouwd en gegroepeerd. De vraag is of op het ogenblik de nodige menselijke middelen voorzien zijn om het nieuwe systeem – dat onvermijdelijk complexer en daardoor moeilijker te beheren zal zijn – te ondersteunen. De VREG verwijst in dit kader naar het reeds hoger vermelde advies inzake de organisatie van het Vlaams energiebeleid (ADV-2012-6).
- Verder moet opgemerkt worden dat niet alleen de principes van het ondersteuningsbeleid, maar ook de concrete modaliteiten hun belang hebben. Zo is het de vraag wat het effect zal zijn van de zeer geringe marge tussen de boeteprijs voor groene stroom van 100 euro en de bandingdeler voor groene stroom die 97 euro bedraagt. Het risico bestaat dat leveranciers zullen verkiezen een boete te betalen in plaats van certificaten in te dienen, aangezien dit toch altijd een administratieve last betekent (bv. door aanvragen log-in voor de databank, tijdsinvestering om te leren hoe certificaten moeten worden ingediend, de tijd nodig om de certificaten in te leveren,..). Dit zou ertoe kunnen leiden dat er opnieuw een tekort aan vraag naar certificaten ontstaat en de producenten gebruik zullen maken van de opkoop door de netbeheerders aan de minimumprijs van 93 euro. De marge tussen deze prijsniveaus is mogelijk te beperkt om de werking van de certificatenmarkten te ondersteunen.

Zeer korte implementatietermijn

De VREG merkt op dat de wijzigingen aan het certificatenstelsel op zeer korte termijn (grotendeels tegen 1 januari 2013) moeten worden geïmplementeerd.

Volgende elementen moeten o.a. nog in orde worden gebracht:

- de goedkeuring van het voorstel van decreet en daarna de bijhorende uitvoeringsbepalingen;
- de aanwerving en opleiding van de medewerkers van het observatorium;
- de bepaling van de onrendabele toppen, conform de vooropgestelde procedure – inclusief publieke consultatie;
- het aanpassen van de interne (incl. IT-) processen bij VREG en VEA.

Het zal bovendien belangrijk zijn om helder, volledig en tijdig te communiceren over de nieuwe steunverlening. Dit is cruciaal voor de investeringszekerheid.

Voor de VREG is er een grote impact op de menselijke en financiële middelen, als gevolg van:

- aanpassing van interne processen: aanpassen behandelingskader dossiers, opzetten uitwisseling van gegevens met observatorium, aanpassing aanvraagformulieren, aanpassing modelbrieven en modelbeslissingen,...
- aanpassing communicatie voor de producenten op de website, door aanpassing van de scripts van 1700, via interne en externe infosessies, ...
- aanpassing IT-systemen VREG:
 - o aanpassing certificatenstelsel:
 - invoering startdatum
 - invoering bandingfactor
 - invoering duur toekenning certificaten
 - invoering mogelijkheid tot verlenging duurtijd toekenning certificaten
 - aanpassing minimumsteunbedragen en duurtijd recht op minimumsteun
 - omruilactie certificaten netbeheerder
 - ...
 - o aanpassing rapporteringen door netbeheerders in kader van quotumberekeningen;
 - o aanpassen rapporten GS en WKK als gevolg van splitsing en omruilactie met netbeheerders;

- herbekijken en aanpassen van alle bestaande dossiers
- vanaf 1/1/2013 direct discussies in diverse dossiers i.v.m. verlenging duur toekenning certificaten
- ...

De VREG zal loyaal meewerken aan de goede implementatie van de nieuwe wetgeving. Een goede implementatie vergt echter voldoende overleg met de diverse betrokkenen, en tijd om de nodige voorbereidingen te treffen en te testen. De VREG vreest echter dat de impact van de nieuwe wetgeving zo omvangrijk is, dat er onvoldoende tijd is om voor een perfecte implementatie te zorgen. Mogelijk zal niet alles 100% in orde zal zijn en zullen (nood- of tijdelijke) maatregelen moeten worden genomen zoals bv. tijdelijke stopzetting toekenning certificaten aan een bestaande installatie om de situatie te kunnen uitklaren (bv. al of niet verlenging periode toekenning certificaten, onduidelijkheid over de bandingfactor die toegepast moet worden,...). Ook de behandeling van nieuwe dossiers of de implementatie van extra controles (vb. op de duurzaamheidscriteria) zou een serieuze achterstand kunnen oplopen. IT-technisch zal mogelijk niet alles perfect in orde zijn, bij gebrek aan tijd voor degelijke testen,...

Nettarieven

In de memorie van toelichting staat: "Daarnaast is de Vlaamse Regering met de netbeheerders overeengekomen dat de netbeheerders in 2012 een dossier voor het bekomen van een netvergoeding zullen voorleggen aan de CREG voor PV installaties op laag- en middenspanning. Deze vergoeding zal in functie zijn van de netkosten die worden gecreëerd. Dit vervangt eventueel bestaande injectietarieven."

Art.4.1.22/1 van het Energiedecreet verbiedt evenwel de aanrekening van injectietarieven: "De netbeheerder voert alle taken die noodzakelijk zijn voor de injectie van elektriciteit, geproduceerd door middel van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmte-krachtkoppeling, met uitzondering van de aansluiting op het distributienet of het plaatselijk vervoernet, kosteloos uit. De kosten die hiervoor ten laste gelegd worden van de netbeheerder, worden beschouwd als kosten ten gevolge van de openbaredienstverplichtingen van de netbeheerder als netbeheerder." De VREG heeft bij MEDE-2011-1 van 15 februari 2011 verdere invulling hieraan gegeven en ziet toe op het naleven van dit verbod. Daarbij is het duidelijk dat de netvergoeding waarvan sprake wel degelijk valt te beschouwen als een injectietarief, in de zin dat het een tarief is voor het gebruik van het net (en niet een tarief voor de aansluiting op het net).

De VREG merkt op dat de tekst van de memorie dus ingaat tegen de tekst van het hogervermeld artikel van het Energiedecreet. Het betrokken artikel moet volgens de VREG worden geschrapt, zodat de gewenste invoering van injectietarieven mogelijk wordt gemaakt.

Daarbij dient benadrukt te worden dat het goedkeuren van tarieven of tariefmethodologie een exclusieve bevoegdheid is van de regulator. Binnen de huidige bevoegdheidsverdeling tussen het federale niveau en de gewesten is dit de federale regulator CREG.

De VREG is voorstander van een grondige evaluatie van de gehanteerde tariefmethodologie, in het licht van de aangekondigde overheveling van de tarifaire bevoegdheid naar de gewesten. Daarom ook heeft hij aan de CREG gevraagd om de huidige methodologie voor twee jaar te bevriezen. Dit moet toelaten om een geïntegreerde analyse uit te voeren waarin alle essentiële elementen van een tariefbeleid aan bod komen. De invoering van een injectietarief kan daarbij niet los gezien worden van (de vastlegging van) het geheel aan inkomsten van de netbeheerder, en bijgevolg moeten ook de tarieven voor de afname van het net in voorkomend geval worden herbekeken. De stijgende inkomsten voor de netbeheerders als gevolg van de (nieuwe) aanrekening van injectietarieven moeten immers logischerwijs gepaard gaan met een daling van de inkomsten uit de tarieven voor afname.

Inwerkingtreding decreet

Er is geen overgangsbepaling opgenomen in het voorstel van decreet. Dit is echter nodig om de VREG toe te staan om bepaalde IT-aanpassingen door te voeren voor wat de nieuwe, maar ook de bestaande dossiers betreft (bv. beperking duurtijd toekenning certificaten, startdatum toevoegen aan bestaande dossiers, toepassing van bandingsfactoren mogelijk maken, ...). De meeste artikelen van het decreet zouden (ten vroegste) in werking moeten treden op 1 januari 2013. De artikelen 6, 8, 1°, 3° en 4°, zouden dan weer vroeger in werking moeten treden, bijvoorbeeld ten laatste op 1 augustus 2012.

Voorstel van amendement:

Toevoegen van een artikel 18:

Art. 18. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2013, met uitzondering van de artikelen 6, 8, 1°, 3° en 4° die op 1 augustus 2012 in werking treden

Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel 2 – definitie banding deler

De eenheden van de banding deler zijn euro per certificaat en niet euro per MWh.

Voorstel van amendement:

In artikel 2, 1° wordt de definitie van banding deler aangepast als volgt:

“13/1° banding deler: de banding deler is gelijk aan:

- a) 97 euro per groenestroomcertificaat voor de berekening van de bandingfactor voor de toekenning van groenestroomcertificaten;
- b) 35 euro per warmte-krachtcertificaat voor de berekening van de bandingfactor voor de toekenning van warmte-krachtcertificaten;”

Artikel 2 – definitie lopende en nieuwe projecten

Lopende en nieuwe projecten zijn gedefinieerd aan de hand van “de eerstvolgende datum waarop de van toepassing zijnde bandingfactor kan wijzigen”. In afdeling I/1 van het gewijzigde Energiedecreet wordt bepaald dat dit voor lopende projecten één maand na de actualisering is (dus 31 juli). Hierbij wordt dus opnieuw het begrip “lopende projecten” gebruikt zodat een kringverwijzing ontstaat.

De actualisering gebeurt jaarlijks voor 30 juni, met een bijkomende actualisatie voor 31 december voor zonne-energie. Dit zijn uiterlijke termijnen, in theorie kan de actualisering dus ook vroeger plaats vinden.

Voor nieuwe projecten of projecten die buiten de representatieve projectcategorieën vallen is in het decreet niet precies bepaald wanneer de berekende bandingfactoren van toepassing zijn. Dit creëert onduidelijkheid, daar waar een definitie net duidelijkheid zou moeten scheppen.

De VREG stelt dan ook voor om de relevante data expliciet te vermelden en de definities dus aan te passen zoals hieronder aangegeven.

De VREG wenst er bijkomend op te wijzen dat de onrendabele top sterk verschillend kan zijn al naargelang er al dan niet gebruik gemaakt wordt van tweedehands componenten. Het is dan ook aangewezen om dit in rekening te brengen bij het bepalen van de projectcategorieën en de bijhorende onrendabele toppen. Dit kan best nog toegevoegd worden aan de memorie van toelichting

Voorstel van amendement:

Wijziging van volgende definities opgenomen in artikel 2, 4° en 5° van het voorstel van decreet:

"79/1° lopende projecten: projecten met startdatum tot en met de eerstvolgende hieronder genoemde van toepassing zijnde datum:

- a) 31 juli;
- b) voor projecten inzake zonne-energie: 31 januari;"

"92/2° nieuwe projecten: projecten met startdatum na de eerstvolgende hieronder genoemde van toepassing zijnde datum:

- a) 31 juli;
- b) voor projecten inzake zonne-energie: 31 januari;"

Artikel 2 – definitie startdatum

De startdatum is een centraal begrip zowel voor de toekenning van certificaten, de berekening van de onrendabele top met bijhorende bandingfactor als voor de bepaling van de minimumsteun.

Volgens de voorgestelde tekst is de startdatum:

- voor wat betreft de projecten die niet over een milieu- en stedenbouwkundige vergunningen dienen te beschikken: de datum van indiening van een aanvraag bij de VREG;
- voor wat betreft de projecten die wel over een milieu- en/of stedenbouwkundige vergunningen dienen te beschikken: de laatste datum van de volgende drie data: de datum van de indiening van een aanvraag bij de VREG (de laatst ingediende aanvraag, rekening houdend met het tweede deel van de definitie), de datum van het bekomen van de bouwvergunning voor het project (indien vereist) en de datum van het bekomen van de milieuvergunning voor het project (indien vereist).

De VREG stelt voor om voor projecten die niet over een milieu- en stedenbouwkundige vergunning dienen te beschikken (concreet: de meeste PV-installaties, micro-WKK's,...), de startdatum gelijk te stellen aan de datum van indiening van de installatie. De doorlooptijd tussen de investeringsbeslissing in deze dossiers en de datum van indiening van de installatie is veel korter dan bij projecten die een bouw- en milieuvergunning vereisen. Er is dus geen nood om een "startdatum vast te klikken" voor deze installaties. Deze aanpassing is in de praktijk zeer belangrijk. Op deze manier wordt vermeden dat voor deze dossiers twee of meerdere aanvragen worden ingediend en dus behandeld moeten worden, wat veel werk vertegenwoordigt voor de behandelaars van deze dossiers terwijl ze wellicht zeer weinig extra waarborgen zullen opleveren voor de producent.

De voorgestelde tekst kan wel behouden blijven voor wat de projecten die een bouw- of milieuvergunning vereisen betreft.

In de voorliggende definitie is er sprake van "een aanvraag voor de toekenning van certificaten". Dit maakt dat ook een onvolledige aanvraag of "principeaanvraag", zoals expliciet voorzien in de artikelen 6.1.2 §1, tweede lid en 6.2.2., §1 derde lid van het Energiebesluit, in dit kader als een aanvraag dient te worden beschouwd.

Voor wat betreft de projecten die over een milieu- en/of stedenbouwkundige aanvraag dienen te beschikken, zijn volgende situaties mogelijk:

- Er wordt een (al of niet onvolledige) aanvraag ingediend bij de VREG na het bekomen van de vereiste milieu- en/of bouwvergunning. De startdatum is dan gelijk aan de datum van indiening van deze aanvraag.
- Er wordt een (al dan niet volledige) aanvraag ingediend bij de VREG na de indiening van de installatie. De startdatum is dan gelijk aan de datum van indiening van deze aanvraag (mits de vereiste bouw- en milieuvergunning ook voor die datum bekomen zijn natuurlijk, wat wel het geval zou moeten zijn).
- Er werd of wordt een onvolledige aanvraag ingediend bij de VREG voor een toekomstig project met het oog op het bekomen van een zogenaamde "principebeslissing". Op basis van de principebeslissing, en met name de erin toegelichte wijze waarop de berekening van het aantal toe te kennen certificaten zal gebeuren, wordt dan de investeringsbeslissing genomen. De startdatum van het project zal dan gelijk zijn aan de laatste van de volgende data: de datum van de indiening van de (principeaanvraag), de datum van het bekomen van de milieuvergunning en de datum van het bekomen van de bouwvergunning. Dit zal dan wellicht een van de laatste twee data zijn. De startdatum zal geacteerd worden in de definitieve beslissing tot toekenning van certificaten aan de VREG. Er dient geen extra aanvraag bij de VREG ingediend te worden voor dit project na het bekomen van de bouw- en milieuvergunning.

De VREG zal in elk geval als voorwaarde stellen dat de vergunningen expliciet betrekking hebben op het bouwen en exploiteren van de productie-installatie en dat de productie-installatie volledig conform de beide vergunningen wordt uitgevoerd. Een attestering hiervan kan eventueel opgevraagd worden bij de vergunningverlenende autoriteiten. Als de stedenbouwkundige vergunning niet volledig wordt uitgevoerd, maar het deel dat er staat is wel conform, d.w.z. de inplantingsplaats is gerespecteerd, wordt de installatie geacht conform de stedenbouwkundige vergunning uitgevoerd te zijn. Wat de milieuvergunning betreft beschouwt de VREG enkel een milieuvergunning van klasse 2 of klasse 1. Een milieumelding klasse 3 wordt door de VREG niet als milieuvergunning beschouwd.

Verder nog volgende opmerking:

De VREG en de netbeheerders zijn in 2012 gestart aan een project dat moet leiden tot een uniek loket voor eigenaars van zonnepanelen. Momenteel moeten burgers en bedrijven met zonnepanelen zich richten tot twee instanties:

- enerzijds de VREG, voor het indienen van de aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten en daarna ook voor de melding van wijzigingen aan de installatie en de melding van meterstanden
- anderzijds moeten zij zich ook richten tot hun netbeheerder, voor wat betreft de melding of aanvraag van een aansluiting van de zonnepanelen op het net van de netbeheerder en voor de uitbetaling van de minimumsteun.

Vanaf de eerste helft van 2013 zullen PV-eigenaars één contactpunt hebben, namelijk de netbeheerder. Deze zal instaan voor het beheer van het dossier van de PV-installatie en alle contacten met de eigenaar van de installatie (deze zal geen contact meer moeten opnemen met de VREG). De aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten zal bij de netbeheerder moeten worden ingediend, in plaats van bij de VREG, zoals momenteel het geval is. De netbeheerder zal vervolgens de nodige gegevens rapporteren aan de VREG voor de berekening van het aantal toe te kennen groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong. De aanmaak en toekenning van certificaten en garanties van oorsprong in de certificatedatabank blijft dus bij de VREG.

Om de realisatie van dit project mogelijk te maken, wat tot administratieve lastenverlaging zal leiden voor de eigenaars van PV-installaties, moet in het voorstel van decreet geschrapt worden dat de aanvraag voor de toekenning van groenestroomcertificaten moet ingediend worden bij de VREG. In de bijhorende uitvoeringsbepalingen kan vermeld worden dat deze aanvraag bij de VREG moet ingediend worden, met uitzondering voor zonne-energie, waarvoor de aanvraag bij de netbeheerder dient te gebeuren.

Voorstel van amendement

De voorgestelde definitie van startdatum wordt gewijzigd in wat volgt:

“113/2° startdatum: voor wat betreft projecten die niet over een stedenbouwkundige of milieuvergunning dienen te beschikken, de datum van indienstneming van de installatie; voor wat betreft projecten die over een stedenbouwkundige en/of milieuvergunning dienen te beschikken: de datum waarop een aanvraag voor de toekenning van certificaten voor het project is ingediend, of de datum waarop het project beschikt over de vereiste stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning, indien deze laatste datum een latere datum is.

Deze startdatum blijft voor installaties op basis van zonne-energie geldig gedurende 12 maanden en voor andere installaties gedurende 36 maanden na de aanvraag.

Een project kan maar een nieuwe startdatum krijgen voor zover aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) de installatie nog niet in gebruik is genomen;
- b) zij nog steeds beschikt over de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning;
- c) er voor installaties op basis van zonne-energie minstens 12 maanden en voor andere installaties minstens 36 maanden verstreken zijn sinds de vorige aanvraag voor de toekenning van certificaten werd ingediend;”;

Artikel 4 – verlenging van de duurtijd van de toekenning van certificaten voor installaties met startdatum voor 1 januari 2013

a) Taak hoort bij observatorium

Volgens dit artikel zou de VREG moeten instaan voor de beoordeling van de mogelijke verlengingen van de duurtijd van de toekenning van certificaten, zoals bedoeld in art. 7.1.1, §1, 3°, 4° en 5° lid of art. 7.1.2, §3 van het gewijzigde Energiedecreet.

De VREG beschikt momenteel echter niet over de benodigde expertise inzake de bedrijfseconomische aspecten van investeringen en hun afschrijving. Aangezien deze expertise de kerntaak uitmaakt van het observatorium kan deze beoordeling beter worden uitgevoerd door het observatorium bij het VEA. Zodoende blijft deze expertise gebundeld binnen één entiteit en wordt vermeden dat verschillende entiteiten gelijkaardige begrippen op een verschillende wijze benaderen.

Verder moet opgemerkt worden dat het voorgestelde zesde lid van artikel 7.1.1., §1, spreekt over de aanvraag, “vermeld in het derde, vierde of vijfde lid”, terwijl enkel in het derde lid sprake is van een aanvraag.

Voorstel van amendement:

In artikel 4 wordt in het derde en zesde lid van artikel 7.1.1., §1, de woorden “de VREG” telkens vervangen door “het VEA”.

b) ook uitbating volgens de regels van de kunst

Bij de verlenging van de duurtijd van toekenning van certificaten wegens het niet behalen van het aantal vooropgestelde vollasturen, wordt als voorwaarde gesteld dat de installatie moet geïnstalleerd

zijn volgens de regels van de kunst. Daarbij wordt best toegevoegd dat de installatie niet enkel volgens de regels van de kunst geïnstalleerd dient te zijn, ze dient ook op een efficiënte wijze uitgebaat te worden.

Voorstel van amendement:

In artikel 4 worden in punt 1° van het derde lid van artikel 7.1.1, §1, de woorden "en uitgebaat" toegevoegd na het woord "geïnstalleerd".

c) enkel bijkomende investeringen inzake essentiële componenten met het oog op de groenestroomproductie

In het vierde en vijfde lid van het nieuwe artikel 7.1.1., §1, wordt de mogelijkheid voorzien van een verlenging van de duurtijd van de toekenning van certificaten in geval van bijkomende investeringen. Daarbij kan best worden verduidelijkt dat de bijkomende investering niet enkel betrekking dient te hebben op de installatie, maar dat ze ook essentieel dient te zijn met het oog op groenestroomproductie. Zo zou men bijvoorbeeld de installatie kunnen uitrusten met bijkomende voorzieningen om andere fossiele brandstoffen te kunnen verwerken. In zoverre deze niet essentieel zijn voor de groenestroomproductie dienen zulke investeringen ook niet ondersteund te worden via groenestroomcertificaten.

d) verlenging voor bijkomende investeringen

De vierde paragraaf van het nieuwe artikel 7.1.1., §1, van het Energiedecreet zou helderder geformuleerd moeten worden.

De mogelijkheid om de steunperiode te verlengen met vijf jaar voor zover de oorspronkelijke en/of de bijkomende investeringen in de installatie nog niet zijn afgeschreven is allicht bedoeld om investeerders die in een recent verleden nog investeerden toch een gegarandeerd rendement te geven. Er zijn echter heel wat groenestroomproductie-installaties die voor 2002 in gebruik werden genomen, maar waarvoor de voorbije jaren nog belangrijke investeringen werden uitgevoerd.

vb. een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen werd in dienst genomen in 1980. De toekenning van groenestroomcertificaten aan deze installatie wordt stopgezet vanaf de inwerkingtreding van het decreet. Dit gezien productie-installaties met een startdatum voor 1 januari 2013 enkel groenestroomcertificaten ontvangen gedurende een periode van 10 jaar na de eerste ingebruikname, en dit overeenkomstig het nieuwe artikel art. 7.1.1, §1, tweede lid, van het Energiedecreet. Een eenmalige verlenging met 5 jaar, zoals bedoeld in art. 7.1.1, §1, vierde lid, zou ingaan na het verstrijken van de oorspronkelijke termijn van 10 jaar (in casu dus 1990). Indien de investering pas gebeurd zou zijn in 2008, heeft dit natuurlijk geen zin. Hiermee wordt duidelijk niet de bedoelde investeringszekerheid geboden.

In onderstaand voorstel kan de steunperiode zoals bedoeld in art. 7.1.1, §1, tweede en derde lid, nog steeds verlengd worden met een bijkomende periode van 5 jaar. Als alternatief wordt er echter de mogelijkheid geboden om een bijkomende periode van 5 jaar steun te bekomen die pas begint te lopen vanaf de datum waarop de bijkomende investering in gebruik werd genomen (in bovenstaand voorbeeld 2008).

Gekoppeld hieraan mag bij de berekening van de bandingfactor natuurlijk enkel het deel van de investering meegenomen worden dat op het moment van de beslissing van de VREG nog niet is afgeschreven (in bovenstaand voorbeeld zal er dus rekening gehouden worden met de reeds ontvangen steun voor die investering gedurende de periode 2008-2012).

Het is geen optie de datum van de aanvraag bij de VREG te hanteren aangezien de aanvraag tot 3 jaar voor de beslissing (nl. 2009) kan liggen zodat de ontvangen steun gedurende de periode 2009-2012 niet in rekening zou worden gebracht bij de berekening van de bandingfactor.

Voorstel van amendement

in artikel 4 van het voorstel van decreet worden de vierde en vijfde paragraaf van het nieuwe artikel 7.1.1., §1, van het Energiedecreet vervangen door wat volgt:

“In afwijking van het tweede en derde lid, kan de eigenaar voor het niet afgeschreven deel van de investeringen in een productie-installatie met startdatum voor 1 januari 2013 een bijkomende steunperiode van vijf jaar aanvragen. Deze bijkomende periode start na het verstrijken van de periode, vermeld in het tweede of derde lid, tenzij deze datum in het verleden ligt op het moment van deze aanvraag. In dat laatste geval start de bijkomende periode op de datum waarop de bijkomende investeringen in de installatie in gebruik werden genomen. Het aantal bijkomende groenestroomcertificaten wordt bepaald op basis van de bandingfactor die berekend is voor het deel van de oorspronkelijke investering of van de eventuele bijkomende investeringen in de installatie, dat op het moment van de beslissing over de verlenging nog niet is afgeschreven. De beslissing tot verlenging kan ten vroegste genomen worden na het verstrijken van de periode, vermeld in het tweede of derde lid. De waarde van de bijkomende, nog niet volledig afgeschreven, investeringen wordt enkel in rekening gebracht indien deze:

- a) minstens 20 procent van de oorspronkelijke investering uitmaakt; en
- b) minstens 100.000 euro bedraagt; en
- c) uitsluitend essentiële componenten betreft met het oog op groenestroomproductie.

Het aantal groenestroomcertificaten dat gedurende de periode, vermeld in het vierde lid, voor de elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen in installaties met startdatum voor 1 januari 2013 wordt toegekend is gelijk aan 1, vermenigvuldigd met de voor die installatie van toepassing zijnde bandingfactor. De bandingfactor is in dit geval maximaal gelijk aan 1. De periode, vermeld in het vierde lid, kan in afwijking van datzelfde lid eenmalig met vijf jaar worden verlengd voor zover nog steeds aan de voorwaarden, vermeld in het vierde lid is voldaan. Voor deze nieuwe periode wordt een nieuwe bandingfactor berekend die maximaal gelijk is aan B_{tot} voor het lopende kalenderjaar zoals bepaald in art. 7.1.10, §2.”

Artikel 4 – EPB-eisen nieuwbouw

Vanaf 1/1/2014 zullen geen certificaten meer mogen worden toegekend voor PV-installaties op gebouwen die moeten beschikken over een minimaal aandeel hernieuwbare energiebronnen in het kader van de EPB-wetgeving. De VREG merkt op dat zij daartoe noch over de nodige gegevens, noch over de nodige expertise (inzake EPB-wetgeving) beschikt. Het is dus niet duidelijk op welke wijze deze controle kan verzekerd worden.

Artikel 7 – geldigheidsduur warmte-kranchcertificaten

Artikel 7, 4° voorziet in de wijziging van de geldigheidsduur van de groenestroomcertificaten. Deze wordt verlengd van 5 naar 10 jaar na de toekenning van het certificaat. Er dient ook een regeling, bij voorkeur dezelfde, voorzien te worden voor de geldigheidsduur van warmte-kranchcertificaten.

Het nieuwe artikel 7.1.5., §3, zal stellen dat een groenestroomcertificaat of een warmte-kranchcertificaat kan worden ingediend in het kader van de certificatenverplichting, “tot 10 jaar na de toekenning ervan”. Het lijkt de VREG logisch dat, gezien het grote overschot aan certificaten, niet beoogd wordt om de certificaten die de laatste 5 jaar vervallen zijn (wegens overschrijding van de huidige geldigheidsduur van 5 jaar) opnieuw aanvaardbaar te verklaren voor indiening in het kader van de certificatenverplichting. Dit kan beter verduidelijkt worden in het decreet en/of de memorie van toelichting.

De opname van het amendement bij artikel 16 (zie verder) zou het duidelijk maken dat vervallen certificaten niet opnieuw aanvaardbaar kunnen worden voor de certificatenverplichting. Dit voorziet immers dat alle vermeldingen op bestaande certificaten op 31 december 2012 behouden blijven, dus ook de vermelding "vervallen".

Voorstel van amendement

In artikel 7, 4° wordt toegevoegd dat de woorden "en warmte-krachtcertificaat" worden toegevoegd na de woorden "een groenestroomcertificaat".

Artikel 7 – niet-aanvaardbare groenestroomcertificaten

In de huidige teksten van het Energiedecreet wordt gesproken van aanvaardbare en niet-aanvaardbare groenestroomcertificaten. De toegekende niet-aanvaardbare groenestroomcertificaten konden enkel gebruikt worden als garantie van oorsprong. Aanvaardbare groenestroomcertificaten konden ingeleverd worden in het kader van de quotumverplichting, en gebruikt worden als garantie van oorsprong.

Na de voorziene splitsing van de huidige certificaten in enerzijds een groenestroomcertificaat en anderzijds een garantie van oorsprong, is het niet meer nuttig om te spreken van aanvaardbare en niet-aanvaardbare groenestroomcertificaten. Installaties die vroeger enkel of gedeeltelijk recht hadden op "niet-aanvaardbare" groenestroomcertificaten, moeten nu garanties van oorsprong krijgen. Dit zou bij voorkeur aangepast moeten worden doorheen de tekst van het Energiedecreet.

De VREG merkt op dat zij in ieder geval deze passage zo interpreteert dat zij geen "niet-aanvaardbare groenestroomcertificaten" meer moet aanmaken zodra de splitsing een feit is. De aanmaak van deze certificaten heeft immers geen zin, aangezien deze certificaten niet gebruikt kunnen worden voor om het even welk doel en hierdoor ook niet verhandelbaar zijn. Aan deze installaties zullen wel garanties van oorsprong worden toegekend.

Artikel 8 – wijziging minimumsteun

- *verschil datum van indienstneming en startdatum*

De VREG merkt op dat tot nu toe de datum van indienstneming van de installatie bepaalde wat de hoogte en de duurtijd van de minimumsteun is voor een installatie.

In voorliggend voorstel van decreet wordt nu ook het concept "startdatum" ingevoerd. De startdatum van de installatie bepaalt het al dan niet van toepassing zijn van de bandingfactor en de duurtijd van de toekenning van certificaten. In artikel 8 wordt dit begrip nu ook geïntroduceerd voor wat betreft de hoogte van de minimumsteun (nieuwe zesde lid van artikel 7.1.6., §1).

Dat maakt de situatie complex. De startdatum en de datum van indienstneming zullen immers vaak verschillend zijn voor eenzelfde installatie.

De datum van indienstneming kan voor de startdatum liggen, met name indien het gaat om installaties waarvoor geen bouw- of milieuvergunning moet ingediend worden (vb. PV-installaties, micro-WKK's). In dat geval wordt de aanvraag van de installatie meestal ingediend na de indienstneming van de installatie. In dat geval zou de startdatum na 1 januari 2013 kunnen zijn (datum indiening aanvraag) terwijl de datum van indienstneming wel nog in 2012 zou zijn. In dat geval zouden volgens de huidige teksten twee hoogtes van minimumsteun van toepassing zijn.

Dit kan verholpen worden via volgende aanpassingen van artikel 7.1.6. van het Energiedecreet:

Voorstel van amendement

In artikel 7.1.6., §1, vijfde lid van het Energiedecreet worden de woorden "en met startdatum voor 1 januari 2013" toegevoegd tussen de woorden "Voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 januari 2010" en de woorden "bedraagt de minimumsteun".

Eenzelfde aanpassing moet gebeuren in artikel 7.1.7, §1, derde lid van het Energiedecreet voor wat de warmte-krachtcertificaten betreft ("De minimumsteun bedraagt 27 euro per overgedragen warmte-krachtcertificaat. Voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 januari 2012 en met startdatum voor 1 januari 2013 bedraagt de minimumsteun 31 euro per overgedragen warmte-krachtcertificaat.).

- *materiële vergissing*

In artikel 8, 2° van het voorstel van decreet wordt een nieuw lid ingevoegd in §1 van artikel 7.1.6. van het Energiedecreet. De laatste zin van dit nieuwe lid klopt niet.

Artikel 8 – minimumsteun voor productie in eilandbedrijf

In dit artikel wordt de minimumsteun uitgebreid zodat hij niet enkel geldt voor installaties aangesloten op het distributienet maar ook voor installaties aangesloten op het transmissienet. Verder wordt de term "netbeheerders" uit het huidig artikel vervangen door "elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit" om duidelijk te maken dat de verplichting niet rust op de aardgasdistributienetbeheerders.

Bijgevolg kunnen enkel de installaties in zogenaamde eilandwerking geen aanspraak maken op de minimumprijs. Nochtans vervullen deze installaties in zekere zin een voorbeeldfunctie aangezien ze op geen enkel moment een belasting voor het elektriciteitsnet vormen. Mogelijk is het dus een vergetelheid om enkel voor deze installaties geen minimumprijs te voorzien.

In onderstaand voorstel van amendement wordt verduidelijkt dat installaties die rechtstreeks zijn aangesloten en installaties die via een gesloten distributienet zijn aangesloten, in aanmerking komen voor de minimumsteun. Installaties waarbij de generator of omvormer in eilandbedrijf staat opgesteld, maar de randapparatuur van de installatie bijvoorbeeld wel elektriciteit van het net afneemt, worden niet als aangesloten op het net beschouwd. Daarnaast komen installaties in eilandwerking ook in aanmerking voor de minimumsteun, op basis van hun geografische ligging.

Wanneer de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit ook is aangeduid als transmissienetbeheerder, kan discussie ontstaan over het net waarop een installatie is aangesloten in het kader van de minimumsteun. Daarom wordt een eenduidig criterium vastgelegd, namelijk de omschrijving in het aansluitingscontract.

Voorstel van amendement

In artikel 7.1.6., §1 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"§1. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kennen een minimumsteun toe voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in installaties die rechtstreeks of via een gesloten distributienet aangesloten zijn op hun net enerzijds of in installaties in eilandwerking gelegen op het geografisch grondgebied waarvoor de elektriciteitsdistributienetbeheerder is aangewezen anderzijds, voor zover de producent zelf daarom verzoekt. Een installatie waarbij de generator of de omvormer niet verbonden is met hun net, wordt niet als aangesloten op hun net beschouwd. Bij installaties aangesloten op het net van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit die overeenkomstig de federale Elektriciteitswet ook als transmissienetbeheerder is aangeduid, bepaalt het aansluitingscontract of de

installatie op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, dan wel het transmissienet is aangesloten. Als bewijs van zijn productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen draagt de producent het overeenstemmende aantal groenestroomcertificaten over aan de betrokken elektriciteitsdistributienetbeheerder of beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.”

Een gelijkaardige aanpassing moet gebeuren voor de warmte-krachtcertificaten, waarbij bijkomend wordt opgemerkt dat een warmte-krachtcertificaat enkel nog primaire energiebesparing vertegenwoordigt.

Voorstel van amendement

In artikel 7.1.7., §1 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“§1. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kennen een minimumsteun toe voor de primaire energiebesparing gerealiseerd in installaties die rechtstreeks of via een gesloten distributienet aangesloten zijn op hun net enerzijds of in installaties in eilandwerking gelegen op het geografisch grondgebied waarvoor de elektriciteitsdistributienetbeheerder is aangewezen anderzijds, voor zover de producent zelf daarom verzoekt. Een installatie waarbij de generator of de omvormer niet verbonden is met hun net, wordt niet als aangesloten op hun net beschouwd. Bij installaties aangesloten op het net van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit die overeenkomstig de federale Elektriciteitswet ook als transmissienetbeheerder is aangeduid, bepaalt het aansluitingscontract of de installatie op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, dan wel het transmissienet is aangesloten. Als bewijs van zijn primaire energiebesparing draagt de producent het overeenstemmende aantal warmte-krachtcertificaten over aan de betrokken elektriciteitsdistributienetbeheerder of beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.”

Artikel 11 – uitbreiding quotavrijstellingen

a) Probleem van timing

Momenteel hebben zo’n 180 bedrijven recht op een quotumvrijstelling. In de toekomst zal dit bijkomend gaan over 360 extra bedrijven tussen 5-20 Gwh en 1.640 extra bedrijven tussen 1-5 Gwh. Naast het feit dat de werklast verbonden aan de berekening van deze vrijstellingen hierdoor zal verviervoudigen, stelt zich een probleem met de timing van deze operatie.

De gegevens over de via het net geleverde hoeveelheden elektriciteit op niveau van de individuele elektriciteitsleveranciers in het voorgaande jaar kunnen door de netbeheerders pas op 15 februari worden overgemaakt aan de VREG. Vervolgens moeten deze gegevens worden verwerkt in functie van de van de netbeheerders ontvangen gegevens met betrekking tot de leveringen per toegangspunt (niveau waarop de vrijstellingen moeten toegekend worden). De VREG moet deze gegevens controleren en verwerken en tegen 1 maart overmaken aan de elektriciteitsleveranciers. Deze hebben tot 15 maart om opmerkingen te formuleren. Pas als de verwerking van al deze gegevens een feit is, is er bij de elektriciteitsleveranciers zekerheid over het in te leveren aantal certificaten. Indien dit moment te dicht bij het decretaal voorziene moment van inlevering (31 maart) ligt, kan dit voor problemen zorgen bij de elektriciteitsleveranciers die onvoldoende certificaten in portefeuille hebben om hun quotum te voldoen.

b) NACE-gegevens

De VREG heeft grote vragen bij de toepasbaarheid van NACE-codes voor het toekennen van de vrijstellingen.

De netbeheerder maken op dit moment reeds tegen 1 mei van elk jaar een rapportering over aan VEA voor de verbruiken per DNB en per Nace-code (hoofd)groep. Een verdere query maakt het mogelijk voor hen om hieruit de verbruikers tussen 1 en 20 GWh te halen en dit op basis van een rapportering van gegevens die pas in maart beschikbaar zijn. Deze gegevens kunnen dan aan de VREG worden overgemaakt voor de berekening van de vrijstellingen.

Bij de kwaliteit van deze NACE-gegevens moeten evenwel een aantal bedenkingen worden gemaakt.

Het is de elektriciteitsleverancier die zijn klanten (op basis van EAN-code) toewijst aan een NACE-code. Dit is op het ogenblik zelfs geen verplicht in te vullen veld van het toegangsregister.

In het verleden werd deze data enkel gebruikt voor statistische doeleinden zonder dat er een commerciële implicatie verbonden was aan het gebruik (wat ook het doel is van de NACE-codes, zie hiervoor https://www.socialsecurity.be/instructions/nl/instructions/informative_page/dmfa/2011-04/content/fill_in_dmfa/dmfa_fillinrules/statisticalinformation/nacebelcodes-nl.html). Indien in de toekomst een financiële consequentie verbonden wordt aan deze code aan een bepaalde afnemer, kan men er van uit gaan dat de elektriciteitsleveranciers deze code wel met een grotere mate van interesse zullen gaan behandelen.

Vraag is of de leverancier altijd een correcte link legt tussen de NACE-code en het betrokken bedrijf (EAN).

Tot op heden was het eigenlijk niet erg belangrijk welke NACE-code de leverancier doorgaf. Als hij een NACE-code doorgaf, was het tot nu toe niet verplicht, noch belangrijk om te garanderen dat deze NACE-code de hoofdactiviteit betrof van het bedrijf. Het is dus niet zeker of er momenteel een goed zicht is op het aantal bedrijven dat bijkomend recht zou krijgen op de vrijstelling. Het gevaar is daardoor reëel dat het aantal bedrijven dat een vrijstelling zal kunnen genieten, aanzienlijk hoger zal komen te liggen dan nu ingeschat.

Vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe vrijstellingen zal elk bedrijf bij het aangaan van het contract de NACE-code doorgeven die hem de vrijstelling bezorgt, ook al is dit niet de NACE-code van de hoofdactiviteit.

Momenteel worden er noch door de VREG, noch door het VEA, noch door de netbeheerders controles uitgevoerd op het correcte gebruik van de NACE codes door de leveranciers. Deze controle is eventueel mogelijk door de distributienetbeheerders via een check met de gegevens opgenomen in de kruispunt databank voor ondernemingen. Op het ogenblik worden deze controles niet uitgevoerd, de vraag is of deze bijkomende en omvangrijke controles haalbaar zijn binnen de strikte timing beschreven onder punt a).

Ook hier duikt het nieuwe feit van de gesloten distributienetten op als probleem: bij het samentellen van de afnames van alle aangesloten afnemers zal het niet meer mogelijk zijn hierop éénduidig een NACE-code toe te passen.

Tenslotte is er niet altijd de mogelijkheid om een 1 op 1 link te leggen tussen de gebruikte NACE code en het energie-intensieve karakter van een bedrijf. De NACEBEL-codes voorzien niet in alle activiteiten en bedrijven oefenen ook vaak meerdere activiteiten uit, waardoor soms meerdere codes nodig zijn voor een omschrijving. Hierbij is het dan ook moeilijk te beoordelen of de NACE-code 05-33 de hoofdactiviteit betreft of niet (zie ook hierboven). Het Ondernemingsloket moet in principe in de KBO voor alle vestigingseenheden het adres, de commerciële benaming en de activiteit noteren maar het is niet eenvoudig voor de leveranciers/netbeheerders om de link met individuele EAN's maken.

De hierboven geschetste problematiek zou dus tot gevolg kunnen hebben dat het gebruik van de codes die aanleiding geven tot een vrijstelling toeneemt zonder dat de gepaste controlemechanismen bestaan om de rechtmatigheid van vrijstellingen te controleren.

Alternatief is om de drempel op te trekken naar 3 GWh bijvoorbeeld en geen onderscheid per sector meer te maken, wat toelaat om alle problemen van toepasbaarheid en controleerbaarheid van NACE-codes te vermijden.

Artikel 11 – opkoopverplichting van de netbeheerders en solidarisering van de kosten hiervan

In de memorie van toelichting wordt toegelicht dat de Vlaamse Regering de distributienetbeheerders wil vergoeden voor het tijdelijk banken van certificaten als maatregel om het overschot aan certificaten te beheren. De VREG wijst erop dat dit voornemen niet in overeenstemming is met de tekst van artikel 7.1.6, §2 en 7.1.7, §2 van het Energiedecreet. Deze artikelen stellen immers dat de netbeheerders op regelmatige tijdstippen de certificaten die aan hen werden overgedragen op de markt moeten brengen om de kosten die verbonden zijn aan de opkoopverplichting te recuperen. De woorden “op regelmatige tijdstippen” kunnen dan beter geschrapt worden.

In de artikel 7.1.6, §2 en 7.1.7, §2 van het Energiedecreet wordt ook voorzien in de solidarisering tussen de netbeheerders van de kosten die zij moeten maken in het kader van deze opkoopverplichting. Het doel hiervan is een rechtvaardige spreiding van de kosten over de verschillende distributienetbeheerders te bekomen.

Deze solidariseringsoefening is echter momenteel al quasi onmogelijk, en zal door de gestegen complexiteit als gevolg van de wijzigingen opgenomen in het voorstel van decreet, helemaal onmogelijk worden.

Het uitvoeren van de solidarisering van de kosten van de opkoopverplichting tegen minimumsteun tussen de netbeheerders met betrekking tot de kosten gemaakt in 2010 was een groot probleem. Dit omdat voor het eerst grote hoeveelheden certificaten moesten worden opgekocht, die niet in hetzelfde jaar verkocht konden worden wegens het overschot op de markt. De solidariseringsoefening is opgevat als een jaarlijkse oefening, zodat geen rekening gehouden kan worden met de opbrengst van certificaten die gebankt worden en pas in latere jaren verkocht worden. Dit zou de solidarisering extreem complex maken. Het vooruitzicht van de mogelijkheid de certificaten gedurende meerdere jaren te kunnen banken, maakt dit in het nieuwe systeem nog veel acuter. De bepaling van de marktwaarde van een certificaat (potentiële opbrengst) in relatie tot de reële opbrengst (door veiling) van de netbeheerder wordt door de verschillende wijzigingen een heel moeilijke zaak met zware budgettaire consequenties die retro-actieve consequenties hebben (sinds begin 2012). Verder blijft het vaststellen van een marktwaarde een moeilijke oefening omdat er geen volledige transparantie is als gevolg van onderhandse langetermijncontracten. Deze contracten dragen bij tot een stabiel investeringsklimaat maar zorgen er ook voor dat certificaten die niet binnen deze langetermijncontracten vallen een andere marktwaarde (spotprijs) hebben. De notie marktwaarde is dus niet zo rechtlijnig.

Een oplossing hiervoor is om de opkoopplicht van de certificaten tegen minimumsteun niet meer bij de distributienetbeheerders te leggen, maar wel bij Elia. De complexe oefening inzake de solidarisering tussen netbeheerders is dan niet nodig, terwijl de kosten wel over alle afnemers in het Vlaams Gewest kunnen verspreid worden via de cascadering van de transmissienettarieven.

Artikel 13 – doorrekening kosten certificatenverplichting

In dit artikel wordt de verplichting opgelegd aan een leverancier om maximaal de door hem daadwerkelijk gemaakte kosten om te voldoen aan de certificatenverplichtingen groene stroom en WKK door te rekenen aan zijn klanten. Het artikel moet samen gelezen worden met de bepaling in artikel 3 van het voorontwerp van decreet dat de VREG jaarlijks een rapport moet publiceren over de naleving van deze verplichting door elke leverancier en artikel 15, 2° dat stelt dat de VREG een boete oplegt bij niet-naleving van de verplichting opgenomen in artikel 13.

In principe zou de vrijmaking van de energiemarkt moeten leiden tot concurrentie tussen energieleveranciers en dit zou de prijs van de energie aan de eindafnemers onder druk moeten zetten. Dit zou moeten toelaten dat overheidscontrole op de doorrekening van specifieke kostprijsonderdelen, zoals de kosten voor het voldoen aan de certificatenverplichtingen, overbodig wordt. De VREG is er voorstander van om geen toezicht op specifieke onderdelen van de energieprijzen waarvoor de elektriciteitsleverancier verantwoordelijk is uit te voeren, omdat dit er enkel toe leidt dat kosten die wettelijk gezien niet aanvaardbaar zijn in het luik 'kosten voor het voldoen aan de quotumplicht', doorgerekend worden in de rest van de energieprijzen.

De VREG maakte evenwel, overeenkomstig haar nieuw toegekende decretale taak, in 2011 een eerste rapport op in verband met de doorrekening van kosten verbonden aan de certificatenverplichtingen en merkte daarbij op dat deze kosten veel breder zijn dan alleen de kost waaraan de certificaten verworven worden (hetzij door aanmaak, hetzij door aankoop). Deze kosten (voorfinanciering, banking,...) zullen in het nieuwe systeem allicht nog toenemen.

Een probleem bij de toepassing van deze bepalingen is de moeilijkheid voor de leveranciers om in te schatten welke - pas in de toekomst definitief vast te stellen - kosten zij zullen hebben. Deze kosten moeten immers aan de klanten doorgerekend worden op een moment dat de elektriciteitsleverancier veel te weinig garanties heeft over de kostenelementen waarop hij zelf geen vat heeft. De kost van de quotumplicht van 31 maart 2014 dienen de elektriciteitsleverancier door te rekenen vanaf januari 2013. Zijn eigen quotum, procentueel, in aantal certificaten t.o.v. geleverde stroomvolumes, is op dat moment echter nog onbekend.

Onzekerheden die meespelen zijn bij de inschatting van de quotumkost voor leveranciers zijn:

- De vrijstellingen die aan bepaalde leveranciers worden toegestaan, hebben een (verhogende) invloed op de quota van de andere leveranciers. De grootte van de vrijstellingen is leveranciers onbekend.
- B_{tot} is onvoorspelbaar voor leveranciers (zowel het totale aantal certificaten dat zal worden uitgereikt als de totale bruto groenestroomproductie zijn niet bekend tot een maand voor de quotumdeadline, dus pas NA het jaar van levering)
- De onzekerheid wordt nog in de hand gewerkt door de mogelijkheid tot verhoging door de Vlaamse regering van het aantal in te dienen certificaten wat de facto steeds neerkomt op rechtzettingen (zie hierboven) die noodzakelijk zijn voor de elektriciteitsleveranciers om de kosten te dekken.
- Hiernaast is er via federale wetgeving een prijsbevrozing waardoor de leverancier deze extra kosten niet mogen doorrekenen aan zijn afnemers.
- Verder staat in het voorstel dat de GSC die de netbeheerder ontvangt voor 75% meetellen in de bepaling van de B_{tot} voor zover het gaat over GSC in het jaar dat de netbeheerder ze verkoopt. Dit zorgt voor een bijkomende moeilijkheid voor de inschatting.

Elementen die het bovendien moeilijk maken voor de VREG om de controle uit te oefenen zijn:

- Welke marge mag een leverancier aanrekenen aan zijn afnemers ter compensatie van zijn onzekerheid? Welke verantwoordelijkheid kan de VREG toegewezen worden als een leverancier failliet gaat ten gevolge van een te lage vooraf-inschatting van de quotumkost/ een te lage toegelaten door te rekenen quotumkost?
 - Deze beide vragen kunnen ertoe leiden dat de VREG een aanzienlijke marge toestaat aan leveranciers. Na publicatie van de 'toegelaten door te rekenen kost' zou dit ertoe kunnen leiden dat ook leveranciers die zo'n grote marge niet nodig hebben ze doorrekenen aan hun afnemers. Ex post zou kunnen blijken dat leveranciers extra winst halen uit deze marges, wat dan weer indruist tegen de intenties van de nieuw voorgestelde maatregel.
- Leveranciers op de residentiële markt werken met voorschotfacturen en jaarlijkse afrekeningsfacturen. Op de voorschotfactuur wordt een inschatting van het verbruik aangerekend aan de afnemer, die gecorrigeerd wordt bij de afrekeningfactuur. De mogelijke

noodzaak tot rechtzetting bij reeds gefactureerde klanten (dus na jaarafrekening zal er dan nog een rechtzettingsfactuur moeten verstuurd worden) maakt de controle op de doorrekening van de kost moeilijk.

In dit verband verwijzen we ook naar de federale wetgeving in opmaak waar aan de federale regulator wordt opgelegd om controles uit te voeren rond de doorrekening van de kosten groen stroom en WKK (hierrond wordt contact opgenomen met CREG) en het rapport ivm doorrekening kosten certificatenstelsel zoals vermeld in dit ontwerpdecreet.

De enige houvast die een elektriciteitsleverancier heeft ter bepaling van het aantal in te leveren certificaten voor het komende jaar zijn de indicatieve subdoelstellingen per hernieuwbare energiebron. Deze worden best verder verfijnd naar subdoelstellingen per projectcategorie zodat VEA hieruit een prognose voor B_{tot} kan afleiden voor het komende jaar. Het wordt dan best wettelijk bepaald dat de leveranciers zich op deze prognose mogen baseren voor het doorrekenen van de kosten verbonden met het quotum. Indien hier geen duidelijke richtlijnen worden opgesteld staat de VREG voor de onmogelijke arbitrage-taak om te beoordelen welke inschatting van de leveranciers voor B_{tot} nog wel redelijk waren en welke niet.

Voorstel van amendement:

In artikel 7.1.10, §2, wordt een zesde lid ingevoegd dat luidt als volgt:

"Het Vlaams energieagentschap publiceert jaarlijks vóór 15 januari een prognose van de B_{tot} voor het volgend jaar. De leveranciers gebruiken deze B_{tot} in het kader van de verplichting, vermeld in artikel 7.1.15."

Artikel 14 – geldigheidsduur garanties van oorsprong

In artikel 7 van het voorstel van decreet is de opheffing voorzien van de eerste twee leden van artikel 7.1.5., §3, van het Energiedecreet. Deze bepalingen handelen over de geldigheidsduur van de garantie van oorsprong. Deze bepalingen dienen evenwel behouden te blijven en opgenomen te worden in het nieuwe hoofdstuk met betrekking tot de garanties van oorsprong.

Voorstel van amendement:

Aan artikel 14 wordt een artikel 7.1./1.4. toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 7.1/1.4. Een garantie van oorsprong kan enkel worden ingeleverd, zoals vermeld in artikel 7.1/1.2, binnen twaalf maanden na het einde van de productieperiode van de desbetreffende energiehoeveelheid.

Ingeval de garanties van oorsprong door een oorzaak die niet bij de certificaatgerechtigde ligt, later dan zes maanden na het einde van de productieperiode worden uitgereikt, mogen deze in afwijking van het eerste lid ingeleverd worden tot zes maanden na de toekenning ervan."

Artikel 16 – splitsing bestaande groenestroom- en warmte-kranchcertificaten

In het voorstel van decreet is de splitsing voorzien vanaf 1 januari 2013 van de groenestroom- en warmte-kranchcertificaten in enerzijds groenestroom- en warmte-kranchcertificaten, die gebruikt worden in het kader van de steunverlening voor hernieuwbare energie en anderzijds garanties van oorsprong die gebruikt worden in het kader van de "labelling" of "etikettering" van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmte-kranchkoppeling die geleverd wordt aan afnemers. Voor wat betreft de bestaande groenestroom- en warmte-kranchcertificaten op 31 december 2013, geldt dat deze certificaten deze twee functies reeds beschikken en ook de nodige vermeldingen op het certificaat vermeld staan om deze twee functies uit te oefenen.

Op 1 januari 2013 kunnen deze bestaande certificaten daarom best worden opgesplitst in twee: enerzijds het groenestroom- en warmte-kraftcertificaat, waarop de bepalingen i.v.m. de handel, inlevering in het kader van de certificatenverplichting en de geldigheidsduur van het groenestroom- en warmte-kraftcertificaat dat van toepassing zijn en anderzijds de garantie van oorsprong, waarop dan de bepalingen i.v.m. de handel, in- en uitvoer, inlevering en geldigheidsduur van de garantie van oorsprong van toepassing zijn.

Deze regeling is veel eenvoudiger dan het behouden van de voorgestelde groenestroom- en warmte-kraftcertificaten als een apart register in de centrale databank, zoals het voorgestelde artikel tot nu toe leek te suggereren.

Voorstel van amendement

Artikel 15.3.5/4 wordt gewijzigd door wat volgt:

“Art. 15.3.5/4. Groenestroomcertificaten en warmte-kraftcertificaten, afgeleverd voor 1 januari 2013, worden op 1 januari 2013 opgesplitst in de centrale databank in enerzijds respectievelijk een groenestroomcertificaat of warmte-kraftcertificaat en anderzijds een garantie van oorsprong. De vermeldingen die op deze certificaten vermeld staan op 1 januari 2013 blijven daarbij behouden.

Artikel 17 – inwerkingtreding nieuwe definitie “ingrijpende wijziging”

Een heel aantal WKK's hebben de afgelopen jaren een principe-aanvraag ingediend bij de VREG met betrekking tot een ingrijpende wijziging, conform de huidige definitie van “ingrijpende wijziging”. De uitvoering van die ingrijpende wijziging moet volgens de wetgeving gebeuren uiterlijk binnen drie jaar na de toekenning van de principebeslissing door de VREG.

Om de investeringszekerheid, geboden door de principebeslissing, van deze projecten niet in gevaar te brengen wordt bepaald dat de nieuwe, strenge definitie van “ingrijpende wijziging” niet van toepassing is op installaties die een aanvraag voor een principebeslissing voor een ingrijpende wijziging, conform de oude, ruimere definitie, hebben aangevraagd voor 1 juli 2012 of waarvan de ingrijpende wijziging reeds werd gerealiseerd voor 1 juli 2012.

Voorstel van amendement

Artikel 17, §1, van het voorstel van decreet wordt gewijzigd door wat volgt:

Art. 17. §1. Artikel 2, 3° is niet van toepassing op een productie-installatie waarvoor de aanvraag voor een ingrijpende wijziging bij de VREG werd ingediend voor 1 juli 2012 of waarvan de ingrijpende wijziging werd gerealiseerd voor 1 juli 2012.

Artikel 17 – foutieve verwijzing in §2

Artikel 17, §2, stelt dat artikel 8, 3°, voor het eerst van toepassing is op nieuwe installaties die op de dag van de inwerkingtreding van het decreet nog niet over de vereiste bouw- en milieuvergunningen beschikken. Er moet echter verwezen worden naar artikel 8, 4°, zijnde het lid dat over het vastklikken van de minimumsteun gaat. Dit staat ook zo in de memorie van toelichting, waarin terecht verwezen wordt naar dit artikel 8, 4°.

Voorstel van amendement

Art. 17 §2. Artikel ~~8, 3°~~ **8, 4°** is voor het eerst van toepassing op nieuwe productie-installaties die op de dag van de inwerkingtreding van dit decreet nog niet over de vereiste stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning beschikken.

Overige opmerkingen

Naast de opmerkingen gerelateerd aan het voorstel van decreet, heeft de VREG ook een aantal algemene opmerkingen die tot doel hebben het Energiedecreet te verbeteren, doch feitelijk los staan van de inhoud van het voorstel van decreet. .

Taaladvies: warmte-kracht

Correct taalgebruik impliceert dat doorheen het Energiedecreet de formulering "warmte-kracht" i.p.v. "warmtekracht" gehanteerd wordt; vb. warmte-krachtkoppeling, warmte-krachtcertificaat, warmte-krachtbesparing.

Groene warmte

Gezien het ontwerp van besluit tot wijziging van het Energiebesluit wat betreft de invoering van een steunregeling voor nuttige groene warmte, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 juli 2011, werd er niet voor een certificatenstelsel geopteerd voor de uitbouw van een ondersteuningssysteem voor groene warmte. Daarom zouden beter alle bepalingen rond "groenewarmtecertificaten" verwijderd worden uit het Energiedecreet.

Datum van indienstneming

In artikel 1.1.3, 25°/1 wordt de datum van indienstneming gedefinieerd als "datum van indienstneming : datum waarop een productie-installatie voor het eerst in dienst werd genomen of datum waarop een warmte-krachtinstallatie ingrijpend gewijzigd werd". Deze terminologie zou uniform gebruikt moeten worden doorheen het Energiedecreet en Energiebesluit. Momenteel worden immers ook termen gebruikt als "indienstname" of "in werking gesteld".

Agrarische stromen

Via het decreet van 6 mei 2011 werd een aparte minimumsteun ingevoerd voor biogas afkomstig uit de vergisting van "hoofdzakelijk mest en/of land- en tuinbouwgerelateerde stromen". Om alle discussies uit te sluiten over wat hieronder verstaan wordt, dient dit beter gedefinieerd te worden in de energiewetgeving. Er wordt voorgesteld om de hogervermelde definitie, die tot stand kwam na overleg met de sector, in het Energiedecreet te bekrachtigen.

Deze definitie omvat naast mest en land- en tuinbouwproducten ook land- en tuinbouwfval van plantaardige of dierlijke oorsprong voor zover het land- en tuinbouwfval enkel een bewerking ondergaan heeft om het te scheiden (vb. schillen, sorteren) van land- en tuinbouwproducten die bestemd zijn voor rechtstreekse consumptie, voor verdere verwerking of om het te kunnen transporteren. Indien het land- en tuinbouwfval enige andere bewerking heeft ondergaan komt het niet in aanmerking (vb. een thermische bewerking, mechanische bewerking, menging met andere stoffen).

Voorstel van amendement

Art. X In artikel 1.1.3 van het Energiedecreet wordt een lid 83/1° toegevoegd dat luidt als volgt:

"83/1° Energiedecreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° mest en/of land- en tuinbouwgerelateerde stromen: 1) dierlijke mest, 2) land- en tuinbouwproducten van plantaardige of dierlijke oorsprong, met name gewassen of delen van gewassen geteeld op een land- en tuinbouwbedrijf die niet als afval beschouwd worden en dierlijke producten afkomstig van veeteelt die niet als afval beschouwd worden en 3) land- en tuinbouwfval van plantaardige of dierlijke oorsprong, inclusief natuur- en bermmaaisel, waarbij dit land- en tuinbouwfval enkel een bewerking mag ondergaan hebben met als doel het te scheiden van land- en tuinbouwproducten die bestemd zijn voor rechtstreekse consumptie of voor verdere verwerking of met als doel het te kunnen transporteren."

Voor de VREG

Brussel, 20 juni 2012

André Pictoel
Gedelegeerd Bestuurder